

Алкохол и дроге

Млади су радознали и желе све да испробају. За здравље Вашег детета је свакако важно да научи како да се односи према средствима која могу да изазову зависност. Пошто је уживање средстава која изазивају зависност штетно за развој деце и младих, Ви као родитељ сте обавезни да обратите пажњу и да утицете на опхођење вашег детета према средствима која изазивају зависност.

- Информишите се, а информишите и своје дете о деловању и штетности опојних средстава.
- Будите свесни законских прописа и њихових последица.
- Договорите са дететом правила о уживању алкохола и других средстава која изазивају зависност.
- Саветујте дете да се не вози са особом која је под утицајем алкохола или других опојних средстава.

Законски прописи	16 година	18 година
Поседовање, уживање и препродавање илегалних дрога као што су канабис, екстази, кокаин итд. је у основи забрањено.		
Продаја и давање цигарета су дозвољени од 16- година.		
Продаја, давање и конзумирање пива и вина су дозвољени од 16- година.		
Продаја, давање и уживање алкохолних пића, алкопопса-а, дестилованих етил-алкохолних пића су одобрени од 18-година.		

(даље информације о тој теми можете пронаћи у интернету на страници: www.sfa-ispa.ch)

Општа упутства

- Покушајте у тешким ситуацијама остати у контакту са дететом.
- Пратите дететово понашање према медијима као што су: телевизија, интернет и мобилни телефон.
- Реагујте на промене понашања детета.
- Не избегавајте отворене разговоре, само тако можете створити и ојачати поверење и обострано разумевање код детета.
- Уколико је потребно, обратите се за помоћ стручној особи (погледајте додатну листу-стручна саветовалишта).

Поред свега:

Интересујте се за свакодневницу Вашег детета!

Издавач:

Радна група "Jugend der glow-Gemeinden".

"Glow" је самосталан, иновативан, животно економски простор са око 100 000 становника. Обухвата осам општина: „Басерсдорф, Диетликон, Дубендорф, Клотен, Опфикон, Руемланг, Валиселен и Ванген-Бруетиселен“. У радној групи су чланови осам општина са једном политички ангажованом особом, као и стручном особом из области за питања младих. Радна група се бави међуопштинским питањима са разноврсним темама из области за младе и уједно лансира различите пројекте.

Ова брошура је доступна на следећим језицима: албанском, немачком, енглеском, француском, италијанском, португалском, српском, српско-хрватско-босанском, шпанском, тамилском и турском.

(Брошуре као многобројне адресе можете пронаћи у интернету на страници: www.glow.ch)

САВЕТИ ЗА РОДИТЕЉЕ

Поштовани родитељу

У прелазном периоду одвајања од родитељске куће млади су у потрази свог идентитета. Као родитељ, подржите своју децу у том проналажењу себе, тако што ћете им пружити слободу, а истовремено им дати подршку и пажњу. Дружите се са својом децом и договарајте се са њима. С времена на време будите спремни на мењање заједнички договорених правила и споразума и њиховом прилагођавању узрасту детета. Укажите деци поверење, али поставите им исто тако јасна ограничења.

Овај саветник нека Вам буде основа и смерница за разговор са дететом, а наведени савети нека Вам користе у свакодневном васпитању детета.

Џепарац

Деца и млади уче новцем да рукују и да се опходе уколико могу редовно да поседују једну мању суму новца. Због тога је пожељно младима давати џепарац да са њим располажу, слободно како они желе.

На основу буџетског саветовања Швицарске предлажемо Вам од петог разреда једномесечну исплату доле наведене суме:

5. и 6. разред	25.- до 30.- месечно
7. и 8. разред	30.- до 40.- месечно
9. и 10. разред	40.- до 50.- месечно
од 11.-ог разреда	50.- до 80.- месечно

(даље информације о тој теми можете пронаћи у интернету на страници: www.asb-budget.ch)

Излазак

Важно је да са дететом унапред разјасните следећа питања:

- Где идеш?
- Како ћеш тамо отићи и како ћеш се вратити?
- С ким ћеш се срести?
- Када ћеш доћи кући?
- Како са тобом могу да ступим у контакт? Да ли код себе имаш мобилни и да ли су батерије напуњене?

Инсистирајте да се дете придржава договореног и обавезите га ако не може одржати обећање и мора да одступи од договореног времена да Вас правовремено обавести. Створите услове да са Вама може ступити у контакт. Поводом изласка предлажемо Вам следеће смернице:

	седмично/ кад није школско ферје	викенд и /или школско ферје
12-14-годишњаци	20.00 h	22.00 h
до 16-година	22.00 h	24.00 h

Журке

И овде се исплати унапред детету поставити питања:

- Ко организује журку?
- Где се то одржава?
- Колико ће дуго трајати?
- Која одрасла особа је оговорна за журку?
- Како и када се враћаш кући?

Уколико Вам дете не може одговорити на постављена питања, препоручујемо Вам да га одвратите од изласка.

Мобилни телефон

У хитним случајевима мобилни телефон може да пружи сигурност и да много помогне. Поред свега омогућава да млади између себе контактирају, а и контакт између Вас и детета. Овде Вам препоручујемо следеће:

- "Prepaid" картице уместо уговора- тако се потрошња боље контролише.
- "Prepaid" картице увек у исто време напунити (нпр. на почетку месеца).
- Ако желите да новчано учествујете у допуни картице, препоручује се тражење противуслуге од детета.

(даље информације о тој теми можете пронаћи у интернету на страници: www.zischtig.ch)

Телевизија, рачунар, "Playstation"

- Немојте одобравати порнографске и насиљем прожете игрице, интернет странице или филмове.
- Код ДВД –а и компјутерских игрица, обратите строго пажњу на старосна ограничења.
- Договорите правила о максималном времену гледања, дневно или седмично.
- Омогућите себи да у свако доба код детета можете пратити и контролисати конзумирање медија.
- Договорите правила о садржају и посећивању веб- страница.
- Инсталишите интернет филтер.
- Уопштено, лични подаци и слике не би требали да се стављају у интернет. Објасните детету последице тога.

(даље информације о тој теми можете пронаћи у интернету на страници: www.zischtig.ch)